

Wyrok z dnia 3 października 2003 r.

III RN 101/02

W celu przywrócenia stanu zgodnego z przepisami określającymi warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać budynki, właściwy organ nadzoru budowlanego wydaje decyzję nakazującą usunięcie otworów okiennych wykonanych w ścianie garażu usytuowanego przy granicy działki sąsiedniej, mimo sprzeciwu właściciela tej działki (art. 66 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, jednolity tekst: Dz.U. z 2000 r. Nr 106, poz. 1126 ze zm.).

Przewodniczący SSN Andrzej Wasilewski (sprawozdawca), Sędziowie SN:
Andrzej Wróbel, Jerzy Kwaśniewski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 października 2003 r. sprawy ze skargi Tamary S. na decyzję Z. Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w S. z dnia 14 stycznia 2000 r. [...] w przedmiocie umorzenia postępowania administracyjnego w sprawie o nakazanie wykonania określonych robót budowlanych, na skutek rewizji nadzwyczajnej Rzecznika Praw Obywatelskich od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego w Szczecinie z dnia 25 października 2001 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu-Ośrodkowi Zamiejscowemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e

Prezydent Miasta S. decyzją z dnia 12 stycznia 1981 r. zatwierdził plan realizacyjny i zezwolił Zdzisławowi S. na budowę wolnostojącego garażu dwubokowego w odległości 65 cm od granicy działki położonej przy ul. S. w S., przy czym - zgodnie z § 158 rozporządzenia Ministra Administracji Gospodarki Przestrzennej i Ochrony Środowiska z dnia 3 lipca 1980 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki (Dz.U. Nr 17, poz. 62 ze zm) - na inwestora nałożony został równocześnie obowiązek wyposażenia tego garażu w wentylację wiewno-wywiew-

ną w postaci dwóch otworów wentylacyjnych w tylnej ścianie garażu o wymiarach 14x14 cm, które powinny być zabezpieczone kratkami.

Decyzja ta nie została jednak doręczona ówczesnej właścicielce sąsiedniej nieruchomości gruntowej - Annie J., której następcą prawnym została następnie jej córka - Tamara S. W postępowaniu zmierzającym do wydania tej decyzji nie uczestniczyła także współwłaścicielka innej sąsiadującej z działką inwestora nieruchomości - Anna G., na żądanie której postępowanie w tej sprawie zostało wznowione, w wyniku czego decyzją z dnia 27 maja 1983 r. Prezydent Miasta S. udzielił inwestorowi zezwolenia na dalszą realizację inwestycji w oparciu o swą uprzednio wydaną decyzję z dnia 12 stycznia 1981 r. Jednak także i ta decyzja nie została doręczona właścicielce sąsiedniej nieruchomości gruntowej - Annie J.

W wyniku odwołania wniesionego przez Annę G. od powyższej decyzji, Wojewoda S. decyzją z dnia 17 lipca 1983 r. uchylił zaskarżoną decyzję Prezydenta Miasta S. z dnia 27 maja 1983 r. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez organ pierwszej instancji, zobowiązując równocześnie Prezydenta Miasta S. do dokonania „oceny prawidłowości lokalizacji projektowanych garaży w świetle przepisów § 156 obowiązujących warunków technicznych”. W konsekwencji, Prezydent Miasta S. decyzją z dnia 27 lutego 1984 r., wydaną na podstawie art. 105 k.p.a., umorzył postępowanie jako bezprzedmiotowe, a w uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia stwierdził, że „wniesiony bez ważnego pozwolenia obiekt garażowy jednak nie spowodował naruszenia obowiązujących w tym przedmiocie przepisów techniczno-budowlanych, określonych rozporządzeniem Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 23.07.1980 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki”.

W wyniku ponownego odwołania Anny G. od powyższej decyzji, Wojewoda S. decyzją z dnia 25 czerwca 1984 r. uchylił decyzję Prezydenta Miasta S. z dnia 27 lutego 1984 r. i przekazał temu organowi sprawę do ponownego rozpoznania, wskazując na konieczność „dokonania oceny, czy obiekt spełnia wymogi rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki, a w szczególności przepisy § 13, § 15 ust. 3 i § 156 ust. 1 (...) i w przypadku pozytywnym, mając na względzie art. 42 ust. 2 i 3 Prawa budowlanego wydać pozwolenie na użytkowanie, po uprzednim pobraniu zwiększonej opłaty skarbowej.” W wyniku ponownego rozpoznania niniejszej sprawy, Prezydent Miasta S. decyzją z dnia 19 lipca 1984 r., wydaną na podstawie art. 105 k.p.a., ponownie umorzył postępowanie, a w

uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia stwierdził, że: „wzniesiony bez ważnego pozwolenia obiekt garażowy nie spowodował naruszenia obowiązujących w tym przedmiocie przepisów techniczno-budowlanych, określonych w § 13, 15 ust. 3 i 156 ust. 1 rozporządzenia MAGTiŚ z dnia 27.07.1980 r. w sprawie warunków technicznych”.

Z kolei, Tamara S. - córka i następcą prawną Anny J., jako właściciel działki sąsiadującej z działką Zdzisława S., na której wybudowany został powyższy garaż, w swym piśmie z dnia 17 maja 1999 r., które skierowała do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego Powiatu Grodzkiego w S., podniosła zarzut, że przedmiotowy garaż, jaki zbudowany został na nieruchomości sąsiedniej w bezpośrednim sąsiedztwie (w odległości 65 cm) jej nieruchomości, zakłóca jej intymność w korzystaniu z tej nieruchomości, bowiem na ścianie garażu usytuowanej równoległe do jej nieruchomości umieszczone nie zostały przewidziane w projekcie garażu okna, a ponadto powoduje on uciążliwości poprzez wydobywanie się z otworów okiennych przykrych zapachów oraz poprzez hałas. W wyniku dokonanych oględzin przez pracowników organu nadzoru budowlanego, w dniu 22 czerwca 1999 r. sporządzony został 'Protokół oględzin robót budowlanych lub obiektu budowlanego', w którym potwierdzono zarzut skarżącej i na tej podstawie Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Powiecie Grodzkim S. wydał w dniu 29 czerwca 1999 r. decyzję, mocą której nakazał Zdzisławowi S. doprowadzić przedmiotowy garaż „do stanu zgodnego z warunkami technicznymi zawartymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 14 grudnia 1994 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (§ 12 ust. 4 pkt 2 i pkt 6), tj. zamurować lub zastąpić kształtkami szklanymi (luksferami) okna w tylnej ścianie garażu znajdującej się w odległości mniejszej niż 3 m od sąsiedniej granicy w terminie do dnia 30.09.1999 r.”.

W wyniku odwołania Zdzisława S. od powyższej decyzji Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Powiecie Grodzkim S. z dnia 29 czerwca 1999 r., Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego decyzją z dnia 14 stycznia 2000 r. uchylił tę decyzję i umorzył postępowanie przed organem pierwszej instancji, stwierdzając w uzasadnieniu swego rozstrzygnięcia, że „jak wynika z akt sprawy, przedmiotowy garaż wybudowany został na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę z 1981 roku. Do jego użytkowania przystąpiono po zawiadomieniu o zakończeniu budowy organu administracji państwowej - pismo z dnia 10-08-1983 r. skierowane do Urzędu Miejskiego w S. Przyjęcie zgłoszenia przez organ oznacza, że postępowanie

administracyjne w sprawie przedmiotowego obiektu, istniejącego od 1983 roku, nie może być prowadzone w trybie samowoli budowlanej. Tym bardziej nie mogą mieć zastosowania przepisy art. 51 ustawy Prawo budowlane z 1994 r., przyjęte za podstawę rozstrzygnięcia zaskarżonej decyzji. Spór o okna w tylnej ścianie garażu, o których pisze p. Tamara S. w skardze z dnia 17-05-1999 r. skierowanej do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w S., może być rozstrzygnięty w sądzie powszechnym”.

Naczelny Sąd Administracyjny-Ośrodek Zamiejscowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 25 października 2001 r. [...] oddalił skargę Tamary S. na powyższą decyzję Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego z dnia 14 stycznia 2000 r. W uzasadnieniu tego wyroku Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził w szczególności, że: po pierwsze - „w zaistniałej sytuacji faktycznej trafne jest zatem stanowisko wyrażone przez organ odwoławczy (...), że przyjęcie przez właściwy organ zgłoszenia o zakończeniu budowy powoduje, że postępowanie administracyjne w niniejszej sprawie, dotyczącej użytkowania obiektu istniejącego od 1983 r., nie może być prowadzone w trybie przepisów o samowoli budowlanej, a więc także nie mogą mieć zastosowania przepisy art. 51 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. Nr 89, poz. 414 ze zm.). Wobec powyższego bezprzedmiotowe było postępowanie toczone przed organem pierwszej instancji w trybie art. 51 Prawa budowlanego”; oraz po drugie - „wyjaśnić należy, iż jeśli obecnie, skarżąca jako właścicielka nieruchomości sąsiedniej powołuje się na niedogodności wynikające z użytkowania przedmiotowego garażu, między innymi, ograniczenie jej prawa do swobodnego i intymnego korzystania z działki ogrodowej, to uprawniona jest do dochodzenia swoich roszczeń z tego tytułu na podstawie art. 140 Kodeksu cywilnego przed sądem powszechnym”.

Rzecznik Praw Obywatelskich pismem z dnia 15 lipca 2002 r. [...] wniósł rewizję nadzwyczajną od powyższego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego [...], zarzucając temu wyrokowi rażące naruszenie: po pierwsze - art. 66 pkt. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (jednolity tekst: Dz.U. z 2000 r. Nr 106, poz. 1126 ze zm.) „poprzez zaniechanie jego zastosowania w sytuacji wymagającej tego rodzaju działań”; po drugie - art. 5 ust. 1 pkt 6 i art. 5 ust. 2 Prawa budowlanego w związku z § 13 ust. 2 rozporządzenia Ministra Administracji Gospodarki Przestrzennej i Ochrony Środowiska z dnia 3 lipca 1980 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki (Dz.U. Nr 17, poz. 62 ze zm. - powoływanego nadal jako: rozporządzenie MAGPiOŚ z 1980 r. w sprawie warunków technicznych);

oraz po trzecie - art. 138 § 1 pkt 2 w związku z art. 105 k.p.a. (w brzmieniu jednolitego tekstu: Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1074) „wobec braku podstaw faktycznych i prawnych do umorzenia postępowania”. W konsekwencji, Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu-Ośrodkowi Zamiejscowemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu zarzutów rewizji nadzwyczajnej Rzecznik Praw Obywatelskich podniósł w szczególności, że: po pierwsze - istniejący stan faktyczny, będący przedmiotem oceny prawnej dokonanej w rozpoznawanej sprawie zarówno przez organy nadzoru budowlanego, jak i przez Naczelny Sąd Administracyjny, naruszał nie tylko przepisy § 13 ust. 1 i ust. 2 oraz § 158 rozporządzenie MAGPiOŚ z 1980 r. w sprawie warunków technicznych, które obowiązywały w czasie realizacji tej inwestycji (garażu), lecz także jest niezgodny z wymaganiami określonymi w § 12 ust. 4 obecnie obowiązującego w tym zakresie rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 14 grudnia 1994 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (jednolity tekst: Dz.U. z 1999 r. Nr 15, poz. 140 ze zm. - powoływanego nadal jako: rozporządzenie MGPIB z 1994 r. w sprawie warunków technicznych), skoro budynek, w ścianie którego urządzono otwory drzwiowe lub okienne powinien być oddalony od granicy nieruchomości minimum 4 m, a w danym wypadku jest poza sporem, że odległość ta wynosi 65 cm; po drugie - biorąc pod uwagę to, że przepisy Prawa budowlanego mają charakter przepisów bezwzględnie obowiązujących oraz to, że zgodnie z art. 61 Prawa budowlanego właściciel lub zarządca nieruchomości ma między innymi obowiązek utrzymywać obiekt w należyтым stanie technicznym, zaś - co podkreślono w rewizji nadzwyczajnej - zły stan techniczny obiektu „może być efektem jego wykonania na podstawie wadliwej decyzji pozwolenia na budowę lub być skutkiem - jak w niniejszej sprawie - odstąpienia przez inwestora od ustaleń i warunków wydanego pozwolenia na budowę”; przy czym „naruszenie norm techniczno-budowlanych w czasie budowy obiektu ma ten skutek, że jest on od początku jego istnienia w nienależyтым stanie technicznym”, a w rozpoznawanej sprawie zarzut strony skarżącej dotyczył właśnie „złego stanu technicznego garażu na nieruchomości sąsiedniej”; po trzecie - Rzecznik Praw Obywatelskich nie kwestionuje natomiast stanowiska Sądu w kwestii „zasadności uchylenia decyzji wydanej na podstawie art. 51 ust. 2 Prawa budowlanego, gdyż przepis ten nie miał w niniejszej sprawie zastosowania, natomiast nie było żadnego powodu do umorzenia postępowania w sprawie stanu tech-

nicznego garażu. Nie ulega więc wątpliwości, że przepis art. 138 § 1 pkt 2 k.p.a. w konkretnym przypadku nie mógł mieć zastosowania. (...) w niniejszej sprawie powinien mieć zastosowanie art. 66 pkt 1 Prawa budowlanego. Nietrafne jest także odsłanie strony skarżącej na drogę postępowania przed sądem powszechnym, gdyż przedmiotowa sprawa nie należy do właściwości tego sądu”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do dyspozycji § 13 ust. 1 i ust. 2 uprzednio obowiązującego rozporządzenia Ministra Administracji Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 3 lipca 1980 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki (Dz.U. Nr 17, poz. 62 ze zm.), dopuszczona była możliwość sytuowania bezpośrednio przy granicy działki budynku gospodarczego, jeżeli nie utrudni to prawidłowej zabudowy działki sąsiedniej i z tym wyraźnym zastrzeżeniem, że „ściany budynku gospodarczego, graniczące z działką sąsiednią, nie powinny mieć okien i drzwi”. Natomiast, zgodnie z aktualnie obowiązującym przepisem § 12 ust. 1, ust. 4 i ust. 6 rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 14 grudnia 1994 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (jednolity tekst: Dz.U. z 1999 r. Nr 15, poz. 140 ze zm.), usytuowanie budynków na działce sąsiedniej powinno „zapewniać zachowanie odległości między budynkami i urządzeniami terenowymi oraz odległości budynku i urządzeń terenowych od granic działki i od zabudowy na działkach sąsiednich, określonych w rozporządzeniu”, przy czym - o ile z przepisów szczególnych nie wynikają odmienne wymagania „należy zachować odległość zabudowy od granicy z sąsiednimi działkami co najmniej: 1) dla budynków zwróconych w stronę granicy ścianą z otworami okiennymi lub drzwiowymi - 4 m; 2) dla budynków zwróconych w stronę granicy ścianą bez otworów - 3 m”. Równocześnie, zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (jednolity tekst: Dz.U. z 2000 r. Nr 106, poz. 1126 ze zm.) „w przypadku stwierdzenia, że obiekt budowlany: 1) jest w nieodpowiednim stanie technicznym - właściwy organ nakazuje, w drodze decyzji, usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, określając termin wykonania obowiązku”. Oznacza to, że w wypadku, gdy organ nadzoru budowlanego stwierdzi, że w konkretnej sytuacji użytkowany już budynek (np. garaż), który faktycznie nie odpowiada wymaganiom technicznym określonym powszechnie obowiązującymi przepisami

prawa budowlanego (np. z tej przyczyny, że w ścianie garażu usytuowanego bezpośrednio przy granicy działki sąsiedniej znajdują się otwory okienne lub drzwiowe), organ ten powinien nakazać w drodze decyzji wydanej na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości (np. zamurowanie otworów okiennych lub drzwiowych znajdujących się w ścianie garażu graniczącej z działką sąsiednią).

W rozpoznawanej sprawie jest poza sporem, że inwestor - Zdzisław S. uzyskał w dniu 12 stycznia 1981 r. pozwolenie na wybudowanie garażu w odległości 65 cm od granicy działki sąsiedniej (w danym wypadku od granicy działki należącej do skarżącej Tamary S.), w której organ budowlany - stosownie do dyspozycji obowiązującego wówczas § 158 ust. 1 rozporządzenia Ministra Administracji Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 3 lipca 1980 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki, stanowiącego, że „pomieszczenie garażu indywidualnego lub zbiorowego do 3 stanowisk powinno mieć wentylację naturalną nawiewno-wwiewną z kanałami wywiewnymi, wyprowadzonymi na dach budynku” - nałożył na inwestora obowiązek wyposażenia garażu w wentylację wwiewno-wywiewną w postaci dwóch otworów wentylacyjnych w tylnej ścianie garażu o wymiarach 14x14 cm, które powinny być zabezpieczone kratkami. Tymczasem, budując garaż inwestor umieścił w ścianie tego garażu usytuowanej w odległości 65 cm od granicy działki skarżącej - Tamary S. otwory okienne, dopuszczając się tym samym nie tylko samowolnej zmiany zatwierdzonego projektu budowlanego garażu, na realizację którego uzyskał pozwolenie budowlane, lecz także w oczywisty sposób naruszając wynikający z obowiązującego wówczas § 13 rozporządzenia Ministra Administracji Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 3 lipca 1980 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki, zakaz umieszczania otworów okiennych w ścianie budynku gospodarczego (w danym wypadku: garażu) usytuowanego bezpośrednio przy granicy działki sąsiedniej. Zaistniały stan faktyczny, jakkolwiek nie został on zakwestionowany przez właściwy organ nadzoru budowlanego w chwili przekazania przez inwestora informacji o zakończeniu budowy garażu oraz przejęciu go do użytkowania, był jednak obiektywnie rzecz biorąc i jest nadal sprzeczny z obowiązującymi przepisami prawa, w danym wypadku z bezwzględnie obowiązującymi przepisami określającymi warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać budynki, a w szczególności: naprzód - z obowiązującym w owym czasie § 13 rozporządzenia Ministra Administracji Gospodarki Terenowej i Ochrony

Środowiska z dnia 3 lipca 1980 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki, a następnie - z obowiązującym aktualnie § 12 rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 14 grudnia 1994 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Stąd, na co trafnie zwrócił uwagę w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Naczelny Sąd Administracyjny, „postępowanie administracyjne w niniejszej sprawie, dotyczącej użytkowania obiektu istniejącego od 1983 r., nie może być prowadzone w trybie przepisów o samowoli budowlanej, a więc także nie mogą mieć zastosowania przepisy art. 51 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane”. Jednakże oczywiście nietrafny jest wyrażony w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku pogląd prawny, wedle którego obecnie skarżącej, jako właścicielka nieruchomości sąsiedniej, która powołuje się na niedogodności wynikające z użytkowania przedmiotowego garażu usytuowanego bezpośrednio przy granicy jej działki, w którego ścianie od strony nieruchomości sąsiedniej umieszczone zostały otwory okienne, miałoby przysługiwać jedynie uprawnienie do dochodzenia swoich roszczeń z tego tytułu na podstawie art. 140 Kodeksu cywilnego przed sądem powszechnym. Naczelny Sąd Administracyjny w ogóle nie wziął bowiem pod uwagę okoliczności, która trafnie podniesiona została w uzasadnieniu rewizji nadzwyczajnej, że w danym wypadku istniejący stan faktyczny - użytkowanie przez Zdzisława S. garażu usytuowanego w odległości 65 cm od granicy działki skarżącej, w którym otwory okienne umieszczone zostały na ścianie zwróconej w kierunku granicy działki sąsiedniej należącej do skarżącej - obiektywnie rzecz biorąc od początku rażąco naruszał i był sprzeczny zarówno z uprzednio obowiązującymi (§ 13 rozporządzenia Ministra Administracji Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 3 lipca 1980 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki), a tym bardziej aktualnie nadal jest sprzeczny z o wiele bardziej restrykcyjnymi obecnie obowiązującymi przepisami (§ 12 rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 14 grudnia 1994 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie) określającymi warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać budynki, a tym samym uzasadnia on wydanie przez właściwy organ nadzoru budowlanego stosownej decyzji nakazującej na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego przywrócenie stanu zgodnego z wymaganiami prawa poprzez usunięcie (zamurowanie) rzeczonych otworów okiennych w ścianie garażu sąsiadującej z granicą działki skarżącej.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 236 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483) oraz art. 393¹³ § 1 k.p.c. w związku z art.10 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 43, poz.189 ze zm.) orzekł jak w sentencji.

=====